

Z A K O N

O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ŽIČARAMA ZA TRANSPORT LICA

Član 1.

U Zakonu o žičarama za transport lica („Službeni glasnik RS”, br. 38/15 i 113/17-dr. zakon), u članu 3. stav 1. tač. 2)-4) menjaju se i glase:

„2) *uspinjača* je postrojenje sastavljeno iz više komponenata, konstruisanih, proizvedenih, sklopljenih i stavljenih u upotrebu sa ciljem transporta lica vozilom-vagonom koje se kreće na točkovima i vučeno je jednim ili više užadi po šinama koje mogu ležati na tlu ili na nosećoj konstrukciji;

3) *viseća žičara* je žičara, uključujući gondolu i žičaru sa sedištima, kod koje se kabine podižu i/ili pomeraju pomoću jednog ili više nosećih užadi;

4) *vučnica* je žičara koja uže tom vuče lica sa odgovarajućom opremom, koristeći vučne uređaje po vučnoj trasi;”.

Tač. 5) i 6) brišu se.

Tačka 19) menja se i glasi:

„19) *istraga* je postupak koji se sprovodi s ciljem utvrđivanja uzroka, posledica, okolnosti i odgovornosti vanrednog događaja, ukoliko nastupi ozbiljna nesreća ili nesreća i sprečavanja budućih vanrednih događaja;”.

Tač. 26) i 27) menjaju se i glase:

„26) *upravljač žičare* je pravno lice ili preduzetnik registrovan za delatnost prevoza putnika žičarama, odgovorno za bezbedan rad žičare i/ili specifične vučne instalacije;

27) *tehničko odgovorno lice za žičaru i njegov zamenik* su lica radno angažovana kod upravljača žičare koja imaju stečeno visoko obrazovanje na osnovnim akademskim studijama u obimu od najmanje 180 ESPB bodova, osnovnim strukovnim studijama, odnosno na studijama u trajanju do tri godine iz oblasti obrazovno-naučnog polja tehničko-tehnoloških nauka, u skladu sa propisom kojim se propisuju naučne, umetničke, odnosno stručne oblasti u okviru obrazovno-naučnih, odnosno obrazovno-umetničkih polja i odgovarajuće radno iskustvo na poslovima lica odgovornog za rad žičare, koje poseduje uverenje o položenom stručnom ispitu za žičare;”.

Tačka 30) menja se i glasi:

„30) *izvršni radnik*, u smislu ovog zakona, je radnik koji obavlja poslove kojima neposredno učestvuje u radu i/ili održavanju žičare i/ili specifične vučne instalacije;”.

Posle tačke 30) dodaju se tač. 31)-46), koje glase:

„31) *trasa žičare* je osa žičare prikazana u osnovi sa visinskim položajem nivelete u uzdužnom preseku koja nije uža od 50m, a koja po visini obuhvata prostor između tla i noseće, odnosno transportne užadi i po širini prostor između ivica zaštitnog pojasa;

32) *stručno lice*, u smislu ovog zakona, je pravno lice ili preduzetnik, ovlašćeno da obavlja stručni pregled žičara;

33) *preduzetnik*, u smislu ovog zakona, je fizičko lice koje obavlja delatnost u cilju ostvarivanja prihoda i koje je kao takvo upisano u Registar privrednih subjekata nadležnog organa;

34) *specifična vučna instalacija* je instalacija sa specifičnim tehničko-tehnološkim karakteristikama koja nije žičara, a predviđena je za zimske i/ili letnje sportske aktivnosti i prevozi putnike u stojećem položaju ili užetom (pokretna traka, zip-line i bob na šinama);

35) *operater* je izvršni radnik, koga imenuje upravljač žičare i odgovoran je za ispravan rad žičare, kao i prijavu neispravnosti rada žičare ili specifične vučne instalacije;

36) *veća materijalna šteta* je šteta koja je nastupila u vanrednom događaju i koja je procenjena na preko 50.000.000 dinara;

37) *veći prekid rada žičare* je prekid rada žičare koji traje preko sedam kalendarskih dana;

38) *dimenzionisanje užadi* je postupak određivanja tehničkih i tehnoloških karakteristika užadi primenom normativa, standarda i propisa koji regulišu bezbednosne zahteve i kvalitet proizvoda;

39) *stručna obuka* je osnovni nivo neformalnog obrazovanja izvršnog radnika žičare, koji se stiče pre radnog angažovanja, kod upravljača žičare, drugih pravnih lica ili preduzetnika, koji ispunjavaju propisane uslove u skladu sa ovim zakonom i uslov je za polaganje stručnog ispita;

40) *stručno usavršavanje* je napredni nivo neformalnog obrazovanja izvršnog radnika žičare, koji se stiče tokom radnog angažovanja, na složenijim i kompleksnijim sistemima i poslovima, kod upravljača žičare, drugih pravnih lica ili preduzetnika, koji ispunjavaju propisane uslove, u skladu sa ovim zakonom;

41) *podobuka* je nivo neformalnog obrazovanja izvršnog radnika žičare, koji se stiče kod upravljača žičare, drugih pravnih lica ili preduzetnika, koji ispunjavaju propisane uslove, u skladu sa ovim zakonom, tokom radnog angažovanja izvršnog radnika žičare, na drugim poslovima i sistemima žičare za koje izvršni radnik nije obučen;

42) *stručna osposobljenost*, u smislu ovog zakona, je osposobljenost koju izvršni radnik žičare stiče formalnim obrazovanjem i stručnom obukom posle koje polaže stručni ispit;

43) *noseće uže* je nepomično uže koje služi kao vozna pruga po kojoj se kreću vozna kolica sa okačenim vozilima;

44) *vučno uže* je pomično uže koje prenosi svoje kretanje na priključena vozila, ali ih ne nosi;

45) *transportno uže* je pomično uže postavljeno tako da prenosi svoje kretanje na priključena vozila i da ih istovremeno nosi;

46) *protivuže* je uže kod žičare sa povratnim (promenljivim) tokom sa udvojenim užetom, pomično uže čiji su krajevi pričvršćeni za vozila, bez prolaza kroz pogonsku užnicu.”.

Član 2.

Član 4. menja se i glasi:

„Član 4.

Žičare se dele prema tehnološkim i tehničkim karakteristikama na:

- 1) uspinjače;
- 2) viseće žičare;
- 3) vučnice:
 - (1) fiksne vučnice koje su trajno postavljene na nekoj lokaciji (visoko užetne vučnice),
 - (2) privremeno postavljene vučnice sa nisko vođenim užetom (nisko užetne vučnice).

Viseće žičare se prema osnovnim tehničkim karakteristikama dele:

- 1) prema smeru kretanja na:
 - (1) žičare sa povratnim tokom (povratna žičara),
 - (2) žičare sa kružnim tokom (kružna žičara);
- 2) prema broju užadi na:
 - (1) troužetne žičare (jedno uže je vučno, a druga dva užeta su noseća),
 - (2) dvoužetne žičare (oba užeta su i vučna i noseća),
 - (3) dvoužetne žičare (jedno uže je vučno, drugo uže je noseće),
 - (4) jednoužetne žičare kod kojih je uže upotrebljeno i kao noseće i kao vučno (transportno uže);
- 3) prema obliku vozila na:
 - (1) žičare sa otvorenim vozilima (sedište za jedno lice ili više lica, korpa),
 - (2) žičare sa zatvorenim vozilom (kabina, gondola za dva lica ili za više lica);
- 4) prema vezi vozila sa vučnim, odnosno transportnim užetom na:
 - (1) žičare kod kojih su vozila tokom rada rasklopljivo pričvršćena na uže,
 - (2) žičare kod kojih su vozila tokom rada stalno pričvršćena na uže.

Visoko užetne vučnice se dele:

- 1) prema veličini na:
 - (1) vučnice kojima je trasa duga do 300m i pogonska snaga iznosi ≤ 11 kW,
 - (2) vučnice kojima je trasa duža od 300 m i pogonska snaga veća > 11 kW;
- 2) prema vrsti vučnog uređaja na:
 - (1) vučnice sa vučnim uređajem sa dugim izvlačenjem,
 - (2) vučnice sa vučnim uređajem sa teleskopskim izvlačenjem i neodvojivom hvataljkom,
 - (3) vučnice sa vučnim uređajem sa teleskopskim izvlačenjem i odvojivom hvataljkom.

Žičare, s obzirom na tehničke karakteristike u vezi rada i održavanja, obuhvataju podsisteme:

- 1) užad i spojeve užadi;

- 2) pogon i kočnice;
- 3) mehaničke uređaje:
 - (1) natezne uređaje za užad,
 - (2) mehaničke uređaje u stanicama,
 - (3) mehaničku opremu trase;
- 4) vozila koja se sastoje od:
 - (1) kabina, sedišta ili vučnih uređaja,
 - (2) vešanja,
 - (3) pogonskog dela,
 - (4) stezaljki;
- 5) elektrotehničke uređaje:
 - (1) upravljačke, kontrolne i bezbednosne uređaje,
 - (2) komunikacionu i informatičku opremu,
 - (3) opremu za zaštitu od groma;
- 6) spasilačku opremu:
 - (1) fiksnu spasilačku opremu,
 - (2) prenosivu spasilačku opremu.

Visokoužetnu vučnicu čine:

- 1) trasa vučnice;
- 2) noseće konstrukcije na trasi:
 - (1) pogonska i povratna stanica,
 - (2) zatezna potporna konstrukcija,
 - (3) potporna konstrukcija na trasi;
- 3) vučni uređaji;
- 4) vučno i zatezno uže;
- 5) pogonske i povratne užnice i sklopovi vodećih koturova/koturnih baterija;
- 6) pogonski uređaj;
- 7) zatezni uređaj sa protivtegom;
- 8) signalni vod i signalno-sigurnosni uređaji.”.

Član 3.

U članu 7. stav 4. menja se i glasi:

„Ministar bliže propisuje uslove za postrojenja žičare, stanice, stubove, temelje i drugu infrastrukturu.”.

Član 4.

U članu 8. posle reči: „drugih žičara” dodaju se reči: „i ako se trasa žičare nalazi u naseljenom mestu”.

Posle stava 1. dodaje se stav 2, koji glasi:

„Ministar bliže propisuje uslove za trasu žičare iz stava 1. ovog člana.”.

Član 5.

Naziv člana i član 9. menjaju se i glase:

„Podela užadi, zahtevi i uslovi za užad, pogone, kočnice i za mehaničke i električne instalacije

Član 9.

Užad za žičare se prema načinu upotrebe dele na:

- 1) noseću užad;
- 2) vučnu užad;
- 3) transportnu užad;
- 4) protivužad.

Radi funkcionisanja žičare na bezbedan način, moraju biti ispunjeni sledeći uslovi:

- 1) užad moraju biti bezbedno postavljena i obezbeđena od iskliznuća;
- 2) moraju se poštovati granične vrednosti opterećenja užeta;
- 3) uređaj za priključivanje na uže mora se obezbediti od nenamernog otvaranja ili proklizavanja;
- 4) omogućiti kontrola užadi.

Ako se iskliznuće užadi ne može u potpunosti sprečiti, moraju se preduzeti mere koje obezbeđuju zadržavanje užadi, kao i zaustavljanje pogona žičare, pri čemu bezbednost lica ne može biti ugrožena.

Uže ne sme biti u upotrebi ako:

- 1) istekne propisani rok upotrebe;
- 2) se noseći presek užeta smanji ispod dozvoljene granice;
- 3) nisu obavljene sve propisane kontrole i radovi na užetu.

Ministar bliže propisuje dimenzionisanje užadi, uslove za primenu užadi i održavanje užadi.”.

Član 6.

Naziv člana 12. menja se i glasi:

„Kočioni sistem”.

U članu 12. stav 3. reč: „kočnih” zamenjuje se rečju: „kočionih” a reč: „kočni” zamenjuje se rečju: „kočioni”.

Član 7.

U članu 21. stav 2. menja se i glasi:

„Ministar propisuje širinu i visinu bezbednosnog pojasa s obzirom na tehničke karakteristike uređaja i druge zahteve.”.

Član 8.

U članu 22. stav 3. menja se i glasi:

„Ministar propisuje zahteve za trasu žičare.”.

Član 9.

U članu 26. stav 3. briše se.

Član 10.

Član 29. menja se i glasi:

„Član 29.

Izvršni radnik treba da poseduje formalno obrazovanje čiji stepen adekvatan poslovima koje obavlja, završen program stručne obuke i položen stručni ispit.

Obrazovanje iz stava 1. ovog člana, stiće se u obrazovnim ustanovama za formalno obrazovanje i kod upravljača, drugih pravnih lica ili preduzetnika, koji ispunjavaju propisane uslove u skladu sa ovim zakonom.

Tehničko odgovorno lice za žičaru i njegov zamenik moraju završiti program stručne obuke i položiti stručni ispit.

Stručnu obuku, stručno usavršavanje, odnosno podobuku mogu obavljati upravljač, kao i druga pravna i fizička lica, ako ispunjavaju propisane uslove.

Uslovi iz stava 4. ovog člana su da lice poseduje:

- 1) odgovarajući prostor za teorijsko osposobljavanje sa garantovanim minimalnim uslovima za rad;
- 2) tehnička sredstva za video prezentacije nastavnog sadržaja;
- 3) potreban radni materijal (propise koji uređuju oblast žičara, šeme, skice i druga pomoćna sredstva);
- 4) odgovarajuće objekte, instalacije i opremu za praktični deo obuke;
- 5) odgovarajuće stručne kadrove.

Ovlašćenje za poslove stručnog obučavanja, stručnog usavršavanja, odnosno podobuke izdaje ministarstvo nadležno za poslove saobraćaja, na zahtev pravnog ili fizičkog lica ako ispunjava propisane uslove u skladu sa zakonom.

Za izdavanje ovlašćenja iz stava 6. ovog člana, plaća se taksa.

Visina takse iz stava 7. ovog člana, utvrđuje se zakonom kojim se uređuju republičke administrativne takse.

Ministarstvo nadležno za poslove saobraćaja vodi evidenciju izdatih ovlašćenja.

Stručna obuka se sastoji od praktičnog i teorijskog dela.

Uslov za polaganje stručnog ispita je potvrda o pohađanju praktičnog i teorijskog dela obuke izdata od strane ovlašćenog lica za poslove stručnog osposobljavanja.

Izvršni radnik mora se stručno usavršavati, a njegovo znanje, u obimu značajnom za bezbednost saobraćaja, mora se redovno, a u propisanim slučajevima i vanredno proveravati.

Stručno usavršavanje, odnosno podobuka se sprovodi ako se:

- 1) uvode novi tipovi uređaja i instalacija;
- 2) izvršni radnik premešta na poslove na instalacijama za koje nije obučen što može za posledicu imati vanredni događaj;
- 3) izvršni radnik premešta na složenije poslove koji iziskuju dodatnu obuku.

Redovna provera stručne osposobljenosti izvršnog radnika mora se obavljati najmanje na svake tri godine.

Redovnu proveru stručne osposobljenosti izvršnog radnika sprovodi poslodavac.

Vanredna provera stručne osposobljenosti izvršnog radnika obavlja se u slučaju:

- 1) nepoštovanja propisa od strane izvršnog radnika koje može dovesti do ugrožavanja bezbednosti rada žičare;
- 2) ako je izvršni radnik bio odsutan sa posla više od tri godine bez obzira na razlog odsustva.

Vanrednu proveru stručne osposobljenosti izvršnog radnika sprovodi lice ovlašćeno za poslove stručnog obučavanja.

O položenom stručnom ispitu izdaje se uverenje, a o izdatim uverenjima ministarstvo nadležno za poslove saobraćaja vodi evidenciju.

Za polaganje stručnog ispita i izadavanje uverenja o položenom stručnom ispitu, plaća se taksa, u skladu sa zakonom kojim se uređuju republičke administrativne takse.

Stručni ispit i proveru znanja vrši Komisija koju imenuje ministar.

Komisiju čine predsednik i dva člana koji imaju zamenike.

Ministar propisuje program i sprovođenje stručnog ispita i stručne obuke, način stručnog usavršavanja, način provere znanja izvršnog radnika, formu i sadržinu uverenja, način i postupak izdavanja uverenja o položenom stručnom ispitu.

Poslodavac ne može dozvoliti obavljanje poslova izvršnom radniku, odnosno tehničkom odgovornom licu za žičaru i njegovom zameniku koji nema uverenje o položenom stručnom ispitu, kao i u slučaju da pri proveru znanja nije pokazao zadovoljavajuću stručnu osposobljenost.

Ministar propisuje program i sprovođenje stručnog ispita, stručne obuke, način stručnog usavršavanja, odnosno podobuke, način provere znanja izvršnog radnika, tehničkog odgovornog lica za žičaru i njegovog zamenika, formu i sadržinu uverenja, način i postupak izdavanja uverenja o položenom stručnom ispitu, kao i uslove koje moraju ispunjavati lica iz stava 4. ovog člana.”.

Član 11.

U članu 33. tačka 4) menja se i glasi:

„4) ima najmanje treći stepen srednje stručne spreme tehničke struke ili minimum pet godina radnog iskustva na poslovima izvršnog radnika;”.

Član 12.

U članu 36. posle stava 11. dodaju se st. 12. i 13, koji glase:

„Za izdavanje Odobrenja za rad žičare plaća se taksa.

Visina takse iz stava 12. ovog člana utvrđuje se zakonom kojim se uređuju republičke administrativne takse.”.

Član 13.

Član 37. menja se i glasi:

„Član 37.

Stručni pregled se izvodi jednom godišnje, nakon remonta, nakon ponovnog postavljanja žičare ili specifične vučne instalacije posle izmeštanja, a po potrebi i češće, u propisanom obimu.

Stručnim pregledom se utvrđuje da li je postrojenje žičare ili specifične vučne instalacije opremljeno i da li se održava u skladu sa važećim propisima i tehničkim uslovima koji se odnose na konstrukciju, opremu, održavanje i opremljenost propisanim uređajima.

Stručni pregled vrši stručno lice koje može biti pravno ili fizičko lice, ovlašćeno od strane ministarstva nadležnog za poslove saobraćaja.

Ovlašćenje za poslove stručnog pregleda izdaje ministarstvo nadležno za poslove saobraćaja u formi rešenja na period od pet godina.

Za izdavanje ovlašćenja iz stava 4. ovog člana, plaća se taksa.

Visina takse iz stava 5. ovog člana utvrđuje se zakonom kojim se uređuju republičke administrativne takse.

Ovlašćenje iz stava 4. ovog člana, ministarstvo nadležno za poslove saobraćaja dostavlja Direkciji u roku od pet radnih dana.

Rešenje o izdavanju, odnosno odbijanju izdavanja ovlašćenja iz stava 4. ovog člana konačno je u upravnom postupku i protiv njega se može pokrenuti spor pred Upravnim sudom.

Nakon obavljenog stručnog pregleda sastavlja se izveštaj uz koji se obavezno moraju priložiti dokumenta o izvedenim ispitivanjima, isprave o usaglašenosti i ostala tehnička dokumentacija kojima se dokazuje navedeno stanje. Pozitivna ocena ispravnosti sadržana u izveštaju o stručnom pregledu je dokaz o bezbednosti žičare.

Direkcija vodi evidenciju ovlašćenja izdatih od strane ministarstva iz stava 4. ovog člana i propisuje način vođenja, sadržinu i obrazac evidencije ovlašćenja.

Ministar propisuje formu, sadržinu i način vođenja izveštaja o stručnom pregledu, spisak dokumenata o usklađenosti, kao i uslove koje treba da ispuni stručno lice iz stava 3. ovog člana.

Ministar bliže propisuje način izdavanja ovlašćenja za poslove stručnog pregleda iz stava 4. ovog člana.”

Član 14.

U članu 39. st. 4. i 5. brišu se.

Član 15.

Član 40. menja se i glasi:

„Član 40.

Upravljač propisuje opšte uslove prevoza, radno vreme žičare i cenovnik, koje mora objaviti u službenim prostorijama, stanicama žičare i drugim odgovarajućim mestima. Opšti uslovi prevoza sadrže odredbe o licima koja se mogu prevoziti žičarom, pod kojim uslovima, kao i odredbe o tome kako se lica moraju ponašati na stanicama žičare i tokom prevoza.

Za uspinjače i žičare sa povratnim tokom potrebno je da propiše i red vožnje koje mora objaviti u službenim prostorijama stanicama žičare i drugim odgovarajućim mestima.”

Član 16.

Član 47. stav 3. menja se i glasi:

„Upravljač propisuje sadržinu, skladištenje, čuvanje i upotrebu pribora za prvu pomoć kao i ostale propisane opreme.”

Član 17.

Član 49. menja se i glasi:

„Član 49.

Upravljač je dužan da organizuje i sprovodi istragu o vanrednom događaju, ukoliko nastupi ozbiljna nesreća ili nesreća u radu žičara.

Istragu o vanrednom događaju sprovodi istražna komisija koju imenuje upravljač.

U sastav istražne komisije moraju biti uključeni svi predstavnici subjekata na koje se vanredni događaj odnosi.

Istražna komisija u skladu sa zaključcima do kojih je došla prilikom istrage podnosi upravljaču jedinstveni izveštaj o istrazi.

U slučaju ozbiljne nesreće upravljač je dužan da dostavi Direkciji i republičkom inspektoru za železnički saobraćaj izveštaj o istrazi odmah, a najkasnije u roku od tri dana po prijemu izveštaja o istrazi.

Ministar propisuje kategorizaciju vanrednih događaja, način sprovođenja istrage vanrednog događaja, način rada istražitelja i istražne komisije, način ustrojavanja istražne komisije, način i postupak utvrđivanja uzroka, posledica, okolnosti pod kojima je nastao i odgovornosti za vanredni događaj, način obaveštavanja zdravstvene ustanove i ovlašćenih lica nadležnih tela o vanrednom događaju, način vođenja evidencije i drugih podataka o vanrednim događajima, obrazac izveštaja o istrazi i obrazac evidencije vanrednih događaja na žičari.

Upravljač propisuje uputstva za rad, tehničko-tehnološke postupke i pravila za postupanje u slučaju vanrednog događaja i otklanjanja posledica vanrednog događaja u skladu sa propisom iz stava 6. ovog člana.”.

Član 18.

U članu 53. stav 1. posle reči: „kao i” dodaju se reči: „da proveri dokumentaciju vezanu za stručnu osposobljenost i zdravstvenu” a reči: „izvršnog osoblja” zamenjuju se rečima: „izvršnih radnika”.

Član 19.

U članu 55. stav 1. menja se i glasi:

„Protiv rešenja inspektora dopuštena je žalba u skladu sa zakonom kojim se uređuje inspekcijски nadzor.”.

Član 20.

Podzakonski propisi za izvršavanje ovog zakona biće doneti u roku od 6 meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 21.

Upravljač je dužan da za žičare ili specifične vučne instalacije koje nemaju ispravnu dozvolu ili dozvolu za postavljanje objekta propisanu zakonom kojim se uređuje planiranje i izgradnja, pribavi pravnosnažnu ispravu i ispravu kojom je utvrđena podobnost objekta za upotrebu u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast nezakonito izgrađenih objekata, u roku utvrđenom propisima kojima se uređuje oblast nezakonito izgrađenih objekata.

Član 22.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.